

Diferenta dintre maturizarea fetelor si a baietilor la virsta Pubertara

❖ Preadolescenta – caracterizare generala

Aspectul exterior se caracterizeaza prin lipsa de armonie, mainile fiind mai lungi decat trunchiul, nasul disproportionat in raport cu fata, întreaga conformatie lasand impresia unei fiinte desirare.

Se constata schimbari evidente la nivelul vietii psihice. Actele de autoritate ale parintilor sunt cu greu suportate, fiind supuse unui acut de discernamant critic daca nu sunt intemeiate si necesare. Se manifesta o schimbare in comportamentul copilului, ce ar avea urmatoarea explicatie: Pana in aceasta perioada cunostintele parintilor, in majoritatea cazurilor au fost suficiente pentru lamurirea diferitelor probleme din viata copilului, iar capacitatea intelectuala a acestuia era inca putin dezvoltata spre a-si da seama de unele insuficiente ale parintilor. Acum insa, venind in contact cu cunostinte variate si profunde, iar gandirea dezvoltandu-se la capacitatea realului, insuficientele parintesti nu mai trec neobservate.

La aceasta varsta se dezvolta constiinta de sine, preadolescentul fiind animat de dorinta de a-si cunoaste propriile sale posibilitati, pentru a-si da seama in ce masura poate fi util colectivului. Idealul preadolescentului este de a deveni un om util societatii, cu o inalta constiinta a datoriei, in orice domeniu ar activa (stiintific, literar, artistic, tehnic, etc.).

Caracteristicile Psihico-Fiziologice a pubertatii

Pubertatea reprezinta perioada in care maturitatea fizica si sexuala este evidenta si se manifesta prin crestere rapida in inaltime si greutate si prin aparitia caracteristicilor sexuale primare si secundare, aceste schimbari se asociaza cu modificari importante in activitatea hormonilor. In pubertate sporeste nivelul hormonilor sexuali *testosteronul* si *estrogenul*, primul fiind hormon sexual masculin, cel deal doilea fiind hormon sexual feminin. Acesti hormoni stimuleaza cresterea si dezvoltarea organelor reproductive si sint responsabile pentru diferentele dintre baieti si fete in ceea ce priveste marimea oaselor, dezvoltarea musculara si depunerea tesutului adipos, se mai poate de gasit in lucrarile a numerosi autori ideia despredependenta starii psiho-emotionale de activitatea hormonilor, cum ar fi depresia la fete s-au agresivitatea la baieti, dar e important de mentionat ca atunci cind ne referim la stările psiho-emotionale nu este indicat sa tinem cont doar de un mecanism biologic, atit depresia la fete cit si agresivitatea la baieti sint stari care au o ideologie complexa, sunt implicati atit factori biologici cit si psihologici si sociali.

• Modificarile caracteristecelor sexuale primare

Caracteristicile sexuale primare la fete sunt: vaginul, uterul, ovarele si trompele uterine. Caracteristicile sexuale primare sunt implicate in reproducere, pe parcursul pubertatii are loc crestere gradata a acestor organe ceea ce conduce la maturizarea sexuala a fetelor la etapa data. Cel mai evident semn al maturitatii sexuale la fete este *menarcha* sau *prima menstruatie*, in medie o fata are *prima menstruatie* la virsta de 12 ani, dupa ce au inceput sa se mareasca sinii si sa se mareasca uterul, in asemenea imprejurari se manifesta si depresia in forma cea mai grava. Aceste dezvoltari fiziologice influenteaza intr-o masura mare psihicul puberului, in unele cazuri stresurile intense traite de puber, fara ai fi acordata atentia si spriginul necerar, pot crea permise pentru aparitia unui complex de inferioritate. *Menarcha* nu este un moment pur fiziologic cit comporta cu putinta si semnificatie psihica. In foarte multe culturi *menarcha* este considerata indiciul transformarii tinerei fete in femeie. Factorii care influenteaza felul in care tinara fata traieste experienta primei menstruatii sunt informarea corecta si sustinnerea de catre persoanelor apropiate. Este normal faptul ca sporeasca interesul fetelor fata de relatia fete–baieti, sa fie mai constiente de feminitatea lor, sa fie mai mature in ceia ce priveste diferite trasaturi de personalitate. Dincauza disconfortului apare jena fata de aceste procese si uneori chiar fata de personalitatea proprie.

La baieti modificarile caracteristicilor sexuale primare includ dezvoltarea penisului, scrotului, testiculelor, glandei prostatei si a veziculelor seminale. Pe la 12 ani baietii experimenteaza de obicei prima ejaculare care poate avea loc in timpul somnului. Printre puberi se observa un interes sporit fata de dezvoltarea penisului propriu, au loc chiar si multe comparatii cu semenii, in acest caz parerea semenilor are mare influenta asupra autoaprecierii preadolescentului.

- Modificarile caracteristicilor sexuale secundare

Aceasta include dezvoltarea sinilor pina la marimea lor completa si aparitia pilozitatii schimbarea vocii. Ultimele doua caracteristici fiind prezente cit la fete atit si la baieti.

- Maturizarea timpurie si tirzie

Virsta cronologica la care individul atinge perioada pubertara poate sa defere in cazul in care individul se dezvolta mai repede comparativ cu semenii sai, vorbim despre maturizarea precoce, si maturizarea tirzie. In cazul baietilor dezvoltarea timpurie le aduce anumite avantaje psihice, de cele mai multe cazuri baietii cu maturizare timpurie au mai multa forta fizica comparativ cu semenii lor, au succes in activitati sportive si isi dezvolta mai devreme increderea in sine fata de sexul opus. Altfel se intimpla cu baietii care au parte de maturizare tirzie, de obicei acestea traiesc momente de neliniste si discomfort psihic privind normalitatea dezvoltarii lor in comparatie cu altii.

In cazul felor, maturizarea timpurie nu prezinta un avantaj, de cele mai multe ori fetele nu sint multumite de imaginea lor corporala, acest lucru se intimpla din cauza ca insasi pubertatea la fete intervine mai timpuriu iar maturizarea precoce a unei fete, putem presupune, aceasta nu este pregatita psihico-emotionala pentru a accepta schimbarile fiziologice. Fetele pot sa simta discomfort, stinjeneala si cauta diferite mecanisme de aparare, nereusite de obicei, cum ar fi de exemplu pozitia aplecata de spate, pentru asi ascunde proiunientele bustului si conturarea siluetei. Mecanismul de aplecare de spate pentru asi ascunde sinii, de obicei este conditionat de un puternic sentiment de vinovatie referitor la feminitatea lor. Fetele incovoiate la pubertate de obicei sint cele care au avut parte de o educatie gresita.

Alt factor care streseaza fetele cu maturizare precoce este faptul ca de obicei ele devin tinta unor comentarii rautacioase sau tinta unor aventuri sexuale neadecvate.

Alt factor este stereotipul social referitor la frumusetea masculina si feminina. In cazul baietilor cu maturizare precoce ei sunt mai avantajati pentru ca stereotipul masculin corespunde cu cresterea in inaltime, in greutate, cu forta fizica. In cazul fetelor cu pubertate precoce pot deveni pentru o perioada de timp mai inalte si mai grele decit fetele si baietii de aceeasi virsta, si acest lucru le poate conditiona neacceptarea propriei imagini.

❖ Dezvoltarea cognitiva si morala a puberului

Tipul fundamental de activitate in perioada pubertatii se schimba de la invatare la comunicare cu semenii in special dezvoltarea prieteniiilor si formarea grupurilor de refetinta. Dar invatarea si formarea culturii generale, instruirea teoretica si practica devin prioritati ai acestei perioade de virsta. Acetea ramin mai ales prioritati conditionate de asteptarile sociale. Se produc doua schimbari importante:

- O schimbare de continut, adica are loc imbogatirea substantiala a continuturilor de invatare prin marirea sferei de interese a puberului pentru domenii variate de cunostinte.
- O schimbare metodologica, care se manifesta prin depasirea fazei de acumulare si stocare a informatiei.

Ursula Schiopu si E. Veza incearca sa periodizeze pubertatea si adolescenta dupa criteriul achizitiilor intelectuale. La 10-11 ani activitatea intelectuala a puberului este influentata prin aparitia structurii logico-formale, fenomen ce se manifesta prin actualizarea curiozitatii in special pe la 13-14 ani si prin abordarea complexa a realitatii. La 15 ani puberul este preocupat de abordarea filosofica a realitatii, a

lumii, ceea ce îl antrenează într-o relaționare critică cu lumea valorilor. Abordarea critică a valorilor nu presupune neapărat o neadoptare socială, această atitudine este o necesitate internă în procesul dezvoltării intelectuale și spirituale. La 16-18 ani are loc dezvoltarea argumentației ca instrument al activității intelectuale, are loc conturarea plăcerii discuției iarăși este o tendință ce poate să fie dezvoltată cu anumite cerințe interindividuale. Autorii propun să se studieze interesul față de lumea exterioară ce poate fi în activități interindividuale. La 10-12 ani deschiderea spre lume și spre dezvoltarea interintellectuală se stabilizează definitiv la 12-14 ani, perioada în care se observă fazele de creștere cu conflictele și angoasele inerente are loc *eclipsarea temporară a produselor inteligentei* sau *criza de școlarizare*. Apoi urmează perioada preocupării de definirea concepției despre lume și viață, această perioadă durează până la finele adolescenței.

PARTICULARITĂȚILE PSIHOLOGICE ALE PREADOLESCENTULUI

- Integrarea socială

Esenta integrării sociale constă în atașamentul din ce în ce mai conștient și mai activ la colectivul căruia aparține și a cărei sferă se extinde de la clasă, școală, până la marele colectiv social.

Cu cât înaintează în vârstă, cu atât adolescentul este mai obiectiv în judecățile sale, aprecierile efectuându-se în funcție de criteriile sociale pe care și le-a însușit. Dorința de a cunoaște valorile sociale și culturale se manifestă riguros și tenace. Integrarea adolescenților în valorile sociale și culturale ale colectivității contribuie la formarea concepției lor despre lume și viață; cei mai mulți manifestă un interes deosebit pentru cuceririle științei contemporane și pentru anumite ramuri ale științei: fizică, filosofie, biologie, matematică, chimie, istorie.

- Dezvoltarea vieții psihice

-*Sensibilitatea*. Activitatea senzorială crește, ceea ce determină modificări ale pragurilor minimal, maximal și diferențial ale analizatorilor, făcându-se posibilă reflectarea mai fină și mai analitică a obiectelor și fenomenelor realității.

Senzatia vizuala. În perioada pubertății acuitatea vizuală crește simțitor, convergența ochilor are o mare capacitate de acomodare. Distinge cu mai multă precizie obiectele la distanță. Se constată o creștere a sensibilității și finetii cromatice. Se câștigă experiența denumirii tuturor culorilor importante. Adolescentul operează într-un sistem comparativ bogat și cu o capacitate de verbalizare relativ mare și variată (culoarea deltei, culoarea lunii, culoarea eclipsei).

Senzatia auditiva. Se dezvoltă în direcția capacității de diferențiere și reproducere a sunetelor muzicale, auzul tehnic; auzul fonematic-pe linia înțelegerii celor mai neînsemnate nuanțe și semnificații din vorbire, ca și pe linia identificării obiectelor, ființelor, după anumite însușiri perceptive și auditive.

Senzatiile gustative și olfactive. Capacitatea de a diferenția, clasifica și denumi substanțele după miros crește foarte mult. Fetele au o mare sensibilitate pentru parfumuri. La băieți, din dorința de a imita gusturile adulților (fumat, bauturi, mâncăruri picante) își modifică treptat, chiar dacă la început nu face plăcere gusturile. Datorită creșterii experienței generale de viață, ca și datorită maturizării, în adolescență are loc procesul de erotizare a sensibilității.

- Percepțiile și spiritul de observație.

Percepțiile și spiritul de observație ale preadolescentului devin foarte vii, capătă o mare adâncime. Pe adolescent îl atrag unele aspecte specifice ale fenomenelor-ceea ce este original și tipic. La preadolescent vor interveni treptat elemente importante de ordine, o evidentă modificare a tonalității afective. Preadolescența și adolescența sunt perioade ale observației analitice. La preadolescenți și adolescenți percepțiile sunt incluse într-o problemă mai largă, sunt supuse sarcinilor gândirii. Preadolescenții și adolescenții observă pentru a verifica, pentru a înțelege, pentru a surprinde ceea ce-i interesează.

- Atenția.

Se dezvoltă evident atenția voluntară. Chiar atenția involuntară și cea postvoluntară își modifică aspectul, devin mai eficiente. Funcțiile intensive ale atenției sunt deplin dezvoltate, crește capacitatea de concentrare. Preadolescenții – două ore, adolescenții – 4 ore. Dezvoltarea cunoștințelor diverse, multiple ale preadolescentului și adolescentului, dezvoltă spiritul de observație și a diferitelor interese gnostice, organizează noi particularități ale atenției: natura începe să fie privită cu ochi de « naturalist », cu ochi de « fizician », etc.

- Memoria.

Între 13-17 ani capacitatea de memorare ajunge la foarte mari performanțe. Memoria, fiind o activitate complexă, implică în organizarea și reactionarea numeroaselor legături asociative disponibile, este una din laturile cele mai solicitate ale activității intelectuale.

În această perioadă crește mult caracterul activ și voluntar al memoriei; memoria foarte exactă a școlarului mic începe să fie tot mai mult înlocuită cu memoria logică care păstrează ceea ce este esențial, operând cu scheme logice.

Memoria operează cu reprezentări și noțiuni, care devin mai bogate, mai complexe, mai organizate. O serie de reprezentări se rationalizează treptat, altele capătă un caracter tipizat, având un potențial sugestiv deosebit de marcant. Dezvoltarea memoriei se reflectă în inițiere, care devine de 4-5 ori mai eficientă decât a perioadei miciei școlare. La preadolescent, fixarea se face încă sub forma unei reflectări relativ fidele a materialului ce urmează a fi memorat. Pastrarea ierarhizează, însă, o anumită ordine și primordialitate a ceea ce trebuie să se păstreze în funcție de criterii logice. Recunoașterea operează mult cu asociații și cu structuri de reprezentări. Cele mai evidente prefaceri apar în reproducere: Preadolescentul structurează reproducerea verbală în stil propriu, se străduiește să depășească stilul nivelului verbal, scris sau oral. La adolescent, prelucrarea apare în însuși procesul fixării, când se procedează la restructurări care să facă mai sistematic și mai inteligibil materialul de memorat. Pastrarea se sistematizează mult. Recunoașterea reconstituie materialul în aspecte detaliate analitice, prin coordonatele lui logice. În reproducere, adolescentul include în relatarile sale verbale numeroase elemente de explicație (personale) sublinieri, asociații, comparații – ceea ce dă originalitate reproducerii.

- Imaginația.

O caracteristică a preadolescenței și adolescenței este dezvoltarea mare a forței de creație, a capacităților ideative și a capacităților creatoare practice. În afară de imaginația reproductivă care ajută în însușirea sistemului de cunoștințe transmise în procesul instructiv, se dezvoltă tot mai sensibil imaginația creatoare, a cărei material ce o alimentează preadolescentul și adolescentul îl găsește în realitatea în care trăiește, trecutul istoric, diverse amintiri în legătură cu propria persoană, anumite acțiuni umane, atitudini, defecte, perspectivele profesiei, sentimentul de dragoste care începe să se manifeste. Prin creațiile lor, preadolescenții și adolescenții își exprimă propriile judecăți și atitudini în legătură cu problemele ce-i frământă pe ei, sau colectivul în care trăiesc și contemporaneitatea. În repertoriul creațiilor artistice se exprimă exuberanța, bucuria, dragostea de viață, sentimentul de iubire.

O formă specială a imaginației, strâns legată de vârsta adolescenței, este visarea – proiectarea mentală a personalității în situații viitoare. Visarea este un proces strâns legat de realitate, raportându-se la dorințele lui legate de planurile de viitor, de profesie, de poziție socială. Dorințele de viitor sunt strâns legate de interesele, aptitudinile, și sistemul de cunoștințe ale adolescentului.

- Afectivitatea

Maturizarea organismului se manifestă de obicei cu o evidentă maturizare intelectuală și afectivă a copilului. Viața afectivă se complică și se diversifică, preadolescentul și mai ales adolescentul admiră, iubește, simte, visează, aspiră, știe să dorească, are idealuri afective, îi înțelege pe cei din jur cu intențiile, reacțiile acestora. Intensitatea, amploarea și valoarea emoțiilor, sunt dependente de însemnătatea pe care o au pentru adolescent diverse fenomene, obiecte, persoane.

Doi direcții apar mai importante în dezvoltarea generală a vieții afective :

- creșterea autonomiei morale și a concepției morale a adolescentului
- erotizarea vieții afective.

Primul aspect este legat de viața și relațiile sociale, cel de-al doilea se referă la aspectele individuale ale dezvoltării afectivității. Se dezvoltă sentimente superioare – morale, politice, estetice, intelectuale – baza lor de convingere dezvoltându-se datorită largirii cunoștințelor moral-politice, datorită lecturii bogate, a activităților culturale. Adolescentul devine un foarte sever și pretentios judecător cu alții și cu el însuși. Sentimentele ce corespund acestei perioade :

prietenia – bazată pe încredere, sinceritate, fidelitate, devotament, înțelegere reciprocă

tovarășia – idealuri comune, solidaritatea întregului colectiv

sentimente intelectuale – curiozitatea, uimirea, admiratia, învidia

sentimentul dragostei de muncă, sentimentul colectivismului, patriotismului

sentimente de iubire – se raportează întotdeauna la o persoană, care va cuceri nu numai un complex de emoții, dar și pasiunile, afectele – cum a afirmat Rousseau, preadolescența este perioada în care apar « primele pasiuni și primele furntuni afective ».

- **Voința.**

Este perioada în care se modifică devenind deosebit de bogat momentul deliberativ al actului volitiv, când între motivele acțiunilor s-a ajuns la o ierarhizare, care este în strânsă legătură cu experiența în domeniul în care urmează să se acționeze.

În luarea hotărârii, preadolescentul este prompt, dar la adolescent, timpul este mai îndelungat, deoarece el reflectă mai temeinic asupra mijloacelor realizării acțiunii precum și a consecințelor ce decurg din aceasta.

Execuția hotărârii. – Preadolescentul nu trece totdeauna imediat la execuția hotărârii luate, ci adesea amână îndeplinirea celor propuse. Adolescentul dă dovadă de mai multă perseverență, scopurile acțiunilor sale având o motivație mai puternică. Pe această perseverență se dezvoltă calitățile voinței: inițiativa, perseverența, principialitatea scopului, etc.

- **Gândirea.**

Structura generală a solicitărilor intelectuale tot mai largi, mai complexe și multilaterale duce la modificări profunde ale gândirii și la dezvoltarea mare a cunoștințelor. Dezvoltarea diferențială a cunoștințelor în diverse domenii, duce la dezvoltarea gândirii diferențiate: gândire matematică, gândire fizică, gândire gramaticală, etc. Studiul diferitelor obiecte de învățământ îl apropie tot mai mult pe preadolescent și adolescent de însușirea unei concepții materialist-dialectice despre lume și viață, înțelege legăturile obiective ale dezvoltării naturii și societății, stabilește relația cauzală și de finalitate a producerii diferitelor fenomene.

În procesul însușirii cunoștințelor se constituie deprinderi specifice de a gândi, se întăresc sisteme de a gândi, de a observa, se dezvoltă, deci, capacități operative, intelectuale. Se generalizează algoritmi în cadrul aceleiași discipline, treptat apar transformări sau operații între discipline. Pe această bază se dezvoltă formele operationale abstracte ale gândirii, se dezvoltă posibilitățile determinării logice a relațiilor dintre fenomene în cadrul unui sistem deductiv și inductiv, se dezvoltă posibilitatea urmăririi logice a trăsăturilor și diferențieri între clase și fenomene, se determină criteriile logice ale clasificării. Judecățile devin mai complexe – disjunctive, ipotetice, apodictice. Se dezvoltă spiritul critic al gândirii – ca urmare a logicii și adâncirii acesteia, a dezvoltării posibilității de a analiza determinarea inclusă în fenomene, precizia gândirii.

În perioada preadolescenței și adolescenței trecerea către formele extensive, verbale ale gândirii logice face necesară preluarea în termeni personali a cunoștințelor. Stilul muncii intelectuale constituie o aderare conștientă, logică la cerințele sistematizării, ca și ale largirii intereselor teoretice și practice și este dictat de volumul și calitatea cerințelor activității școlare.

Pe măsura ce se dezvoltă sistemul informativ de cunoștințe ale preadolescentului și adolescentului se petrece o ierarhizare latentă a valorii celor cunoscute, dar se manifestă (mai ales spre sfârșitul perioadei) și preferințe, urgente, etc., ceea ce oglindește aspectele caracteristice individuale ale felului cum conștiința umană primește ceea ce-i vine din afară. Reflectarea se petrece în mod activ și selectiv.

Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova

Universitatea de Stat din Moldova

Dare de seama

Tema:

1. Diferența dintre sexe în perioada pubertară.
2. Particularitățile psihologice a preadolescentului